

Luxemburg, 25 juni 2024
(OR. en)

11508/24

AELE 70
EEE 36
N 65
ISL 44
FL 47
AND 12
MC 6
SM 12
FEROE 1
MI 638

RESULTAAT BESPREKINGEN

van:	het secretariaat-generaal van de Raad
aan:	de delegaties
nr. vorig doc.:	ST 11133/24 INIT
Betreft:	Conclusies van de Raad over een homogene uitgebreide interne markt en de betrekkingen van de EU met West-Europese landen die geen EU-lidstaat zijn en met de Faeröer

Voor de delegaties gaan hierbij conclusies van de Raad over een homogene uitgebreide interne markt en de betrekkingen van de EU met West-Europese landen die geen EU-lidstaat zijn en met de Faeröer, die de Raad (Algemene Zaken) op 25 juni 2024 heeft aangenomen.

**CONCLUSIES VAN DE RAAD OVER EEN HOMOGENE UITGEBREIDE INTERNE
MARKT EN DE BETREKKINGEN VAN DE EU MET WEST-EUROPESE LANDEN DIE
GEEN EU-LIDSTAAT ZIJN EN MET DE FAERÖER**

1. Overeenkomstig zijn conclusies van 21 juni 2022 heeft de Raad de algemene betrekkingen van de EU met de volgende West-Europese landen, die geen lid zijn van de EU, beoordeeld: IJsland, het Vorstendom Liechtenstein, het Koninkrijk Noorwegen, het Vorstendom Andorra, de Republiek San Marino en het Vorstendom Monaco. De Raad heeft ook de staat van de betrekkingen van de EU met de Faeröer als autonoom land binnen het koninkrijk Denemarken, waarop de EU-verdragen niet van toepassing zijn, geëvalueerd.
2. De Raad zal deze betrekkingen over twee jaar opnieuw evalueren, zoals aangewezen, in het kader van de verbreding van de interne markt. In dit verband neemt de Raad nota van de lopende werkzaamheden met betrekking tot de toekomstige uitbreiding van de Europese Unie. Hij neemt tevens nota van de betrekkingen met de Zwitserse Bondsstaat, waarvoor de Raad op 12 maart 2024 een besluit heeft aangenomen waarbij machtiging wordt verleend voor onderhandelingen over een breed pakket.

DE WEST-EUROPESE BUURLANDEN VAN DE EUROPESE UNIE

3. De West-Europese landen die geen lid zijn van de EU, zijn de naaste partners van de EU bij het bouwen aan een sterker, veiliger, groener, concurrerender en welvarender Europa, op basis van vreedzame samenwerking, democratie, rechtsstatelijkheid en mensenrechten. De Raad herinnert aan het gewicht en het belang dat de EU hecht aan de betrekkingen met al deze nabije, gelijkgestemde partners, die sterk vervlochten zijn met de EU. Onze reeds lang bestaande samenwerking is gebaseerd op gedeelde fundamentele waarden en belangen, en berust op ons gezamenlijk erfgoed en onze gemeenschappelijke geschiedenis, en op onze sterke culturele en geografische banden.
4. De Raad onderstreept het belang van eenheid met betrekking tot de Russische aanvalsoorlog tegen Oekraïne. Hij prijst de hoge mate van overeenstemming van IJsland, Liechtenstein en Noorwegen met de verklaringen en beperkende maatregelen van de EU. Het verheugt de Raad dat Andorra, San Marino en Monaco, evenals de Faeröer, hebben besloten gelijkwaardige beperkende maatregelen te nemen. Hij spreekt ook zijn waardering uit voor andere acties die aansluiten op die van de EU en haar lidstaten om de Russische aanvalsoorlog tegen Oekraïne tegen te gaan, zoals in multilaterale fora, waaruit blijkt dat ook op dit gebied sprake is van een uitstekend en nauw partnerschap tussen de EU en haar West-Europese buurlanden.
5. De economische integratie in het kader van de uitgebreide interne markt van de EU brengt de Europese Unie en haar West-Europese burens nog dichter bij elkaar en toont de onderlinge afhankelijkheid van onze toekomstige welvaart en economische zekerheid. In de afgelopen twee jaar zijn de nauwe betrekkingen verder aangehaald met meerdere initiatieven over een breed scala aan strategische gebieden.
6. De Raad wijst er nogmaals op dat de kracht van onze economische integratie afhangt van de volledige eerbiediging van de vier vrijheden van de interne markt, in een verstandhouding die gebaseerd moet zijn op een evenwicht tussen rechten en plichten, waarbij een gelijk speelveld wordt gewaarborgd. Derhalve zijn alle staten die reeds deelnemen aan de uitgebreide interne markt of hun deelname willen versterken, verantwoordelijk voor de integriteit en homogeniteit ervan, almede voor de volledige eerbiediging van gelijke rechten en plichten voor zowel burgers als ondernemingen. Landen die geen lid zijn van de Unie en die niet dezelfde verplichtingen naleven als de leden, kunnen niet dezelfde rechten en dezelfde voordelen genieten als leden.

7. De Raad is vastbesloten de wereldwijde gezamenlijke inspanningen op te voeren om klimaatverandering tegen te gaan, een duurzame energietransitie, energie-efficiëntie en duurzame mobiliteit na te streven, en de biodiversiteit en het milieu als geheel te beschermen. Het is van cruciaal belang dat de EU en haar nauwste West-Europese partners die geen EU-lid zijn, op deze onderwerpen hecht blijven samenwerken.
8. De Raad neemt nota van de uitstekende samenwerking op het gebied van het extern optreden van de EU zoals het gemeenschappelijk buitenlands en veiligheidsbeleid (GBVB) en het gemeenschappelijk veiligheids- en defensiebeleid (GVDB), ontwikkelingshulp en humanitaire hulp, democratie, mensenrechten en de rechtstaat, en onderstreept het belang van een hechte en stelselmatige politieke dialoog over kwesties van wederzijds belang in het buitenlands beleid. De Raad waardeert ten eerste de hoge mate van aansluiting van zijn getrouwste West-Europese partners die geen EU-lid zijn, bij de EU-instrumenten en -standpunten op het gebied van gemeenschappelijk buitenlands en veiligheidsbeleid, de krachtige multilaterale steun voor EU-standpunten, en de beperkende maatregelen die zijn opgelegd in reactie op de Russische aanvalsoorlog tegen Oekraïne. De Raad ziet ernaar uit dat deze aansluiting bij de verklaringen en beperkende maatregelen van de GBVB voortgezet zal worden, aangezien dit van cruciaal belang is voor de Europese eenheid en de mondiale veiligheid. De Raad benadrukt het belang van nauwe samenwerking om ontduiking van sancties te voorkomen.
9. De Raad benadrukt dat de samenwerking tussen de EU en haar West-Europese partners die geen lid zijn van de EU in internationale fora moet worden voortgezet en geïntensiveerd, met het oog op een sterkere multilaterale, op regels gebaseerde wereldorde, en dat gemeenschappelijke prioriteiten zoals de mensenrechten, vrede en veiligheid, en de strijd tegen klimaatverandering, samen moeten worden opgenomen.
10. Door hun geografische en politieke nabijheid worden de EU en haar West-Europese bureaus die geen lid zijn van de EU geconfronteerd met gemeenschappelijke veiligheidsuitdagingen, en zijn zij afhankelijk van elkaar voor het waarborgen van nationale en regionale stabiliteit. In dit verband onderstrepen wij het belang van samenwerking en wederzijdse steun op het gebied van energievoorzieningszekerheid en energie-infrastructuur, met inbegrip van het waarborgen van betaalbare energieprijzen tijdens de energietransitie.

11. De Raad juicht de samenwerking van de EU met IJsland, Liechtenstein en Noorwegen op het gebied van justitie en binnenlandse zaken ten zeerste toe, en ziet ernaar uit om in dit opzicht nauwere banden met Andorra en San Marino te ontwikkelen.
12. De Raad neemt nota van de unilaterale acties van sommige partijen en de daaruit voortvloeiende uitdagingen voor het gezamenlijk beheer van de visbestanden in het noordoostelijk deel van de Atlantische Oceaan. Om de belangrijke economische voordelen van deze bestanden in stand te houden en overbevissing en de daaruit voortvloeiende achteruitgang van de bestanden te voorkomen, moeten dringend omvattende, verantwoorde en duurzame beheersregelingen worden gesloten, met betrokkenheid van alle partijen die verantwoordelijkheid dragen voor het beheer van deze bestanden, inclusief Noorwegen, IJsland en de Faeröer.

IJSLAND

13. IJsland is een belangrijke en betrouwbare partner. De Raad waardeert de nauwe samenwerking met IJsland op gebieden als onderzoek, innovatie, onderwijs, energie, handel, milieu en klimaatverandering, buitenlands en veiligheidsbeleid, mensenrechten en gendergelijkheid, ook in internationale fora, en justitie en binnenlandse zaken. De EU waardeert de aanhoudende hoge mate van aansluiting van IJsland bij het GBVB van de EU.
14. De EER-overeenkomst blijft de hoeksteen van onze betrekkingen. In dit verband wil de Raad IJsland complimenteren met zijn inspanningen om het goed functioneren van de EER beter onder de aandacht te brengen, en zijn inzet de laatste jaren om de omzettingsachterstand van de EER te verminderen.
15. De Raad verheugt zich over de goede samenwerking met IJsland wat betreft het bestuur over het Schengengebied en waardeert de trouwe inzet van IJsland voor de effectieve toepassing van het Schengenacquis en de invoering van het geplande inreis-uitreisstelsel (EES) en het Europees reisinformatie- en -autorisatiesysteem (Etias).
16. De Raad prijst IJsland voor zijn succesvolle voorzitterschap van het Comité van ministers van de Raad van Europa van november 2022 tot mei 2023, en voor zijn rol bij het oprichten van het register van de schade die is aangericht door de agressie van de Russische Federatie tegen Oekraïne via een uitgebreid gedeeltelijk akkoord. De Raad spreekt zijn waardering uit voor de nauwe samenwerking tussen IJsland en de EU in de Raad van Europa, en het belang dat zowel IJsland als de EU hechten aan de versterking van de rechtsstaat en de bescherming van mensenrechten.

17. Uit het EU-beleid inzake het noordpoolgebied, waarin de nadruk ligt op klimaatverandering, milieukwesties, duurzame ontwikkeling en internationale samenwerking, blijkt duidelijk dat de Unie veel belang hecht aan het voortbouwen op en verder ontwikkelen van haar sectoroverschrijdende betrokkenheid in het noordpoolgebied. IJsland is een hechte en betrouwbare partner op het gebied van arctische aangelegenheden en de Raad ziet ernaar uit dit bijzondere partnerschap verder uit te bouwen, in het bijzonder op het gebied van onderzoek en wetenschap, veiligheid, maatregelen voor meer klimaatbestendigheid en preventie van milieuvervuiling. Het verheugt de Raad dat IJsland de toekenning van een waarnemersstatus aan de EU in de Arctische Raad en haar deelname aan relevante fora krachtig blijft steunen.
18. De Raad is ingenomen met de goede samenwerking met IJsland op het gebied van visserij en maritieme zaken, onder meer in het kader van de Visserijcommissie voor het noordoostelijk deel van de Atlantische Oceaan (NEAFC) en ziet uit naar de voortzetting van deze positieve samenwerking. De Raad onderkent dat het in ons wederzijds belang is om onze bilaterale betrekkingen op visserijgebied te versterken en een samenwerkingskader tot stand te brengen om een gecoördineerde aanpak te bevorderen en een gelijk speelveld mogelijk te maken dat het duurzame beheer van gedeelde bestanden ondersteunt.
19. De Raad betuigt opnieuw zijn krachtige steun voor het internationaal overeengekomen moratorium op de commerciële walvisvangst dat is ingesteld door de Internationale Walvisvaartcommissie (IWC) en voor het op de lijst zetten van walvisachtigen en andere mariene soorten, krachtens de Overeenkomst inzake de internationale handel in bedreigde soorten (Cites). De Raad herhaalt zijn oproep aan IJsland om zijn voorbehoud bij het in de IWC internationaal overeengekomen moratorium op commerciële walvisvangst en zijn voorbehoud bij Cites voor deze en andere mariene soorten in te trekken.
20. De Raad is verheugd over de belofte van IJsland om de uitstoot van broeikasgassen te verminderen en koolstofneutraal te zijn uiterlijk in 2040, en spoort aan tot vooruitgang met het nakomen van de toezeggingen in het kader van de Overeenkomst van Parijs. Met het oog op de groene transitie ziet de EU ernaar uit de samenwerking met IJsland te intensiveren en kennis uit te wisselen over hernieuwbare energie en veilige en duurzame koolstofarme technologieën, waaronder waterstof en koolstofafvang en -opslag. De Raad waardeert dat IJsland zich heeft aangesloten bij de tijdens COP 28 op initiatief van de EU afgelegde mondiale toezegging om uiterlijk in 2030 de uitrol van hernieuwbare energiebronnen te verdrievoudigen, en de jaarlijkse verbeteringen van de energie-efficiëntie te verdubbelen.

VORSTENDOM LIECHTENSTEIN

21. De betrekkingen tussen de EU en Liechtenstein als een belangrijke en betrouwbare partner blijven zeer goed en dynamisch en zijn sinds 2022 dieper en diverser geworden. De Raad stelt het op prijs dat de samenwerking met Liechtenstein op de gebieden die onder de EER-overeenkomst, de Schengenregeling en het Dublinsysteem vallen, en op andere gebieden, nog steeds uitstekend is. De Raad is ingenomen met het hoge en betrouwbare omzettingspercentage van Liechtenstein binnen de EER en waardeert met name de inspanningen om gemeenschappelijke uitdagingen, zoals de digitale transitie en klimaatverandering, samen aan te pakken. Hij acht het zinvol met Liechtenstein in gesprek te blijven gaan over beste praktijken op gebieden van wederzijds belang, zoals regelgevingsstelsels inzake de blockchain.
22. De Raad waardeert de aanhoudende hoge mate van aansluiting van Liechtenstein bij het GBVB van de EU.
23. De aanhoudende inzet van Liechtenstein in internationale fora, met name in het kader van de Verenigde Naties, de Raad van Europa en de OVSE, op gebieden zoals de mensenrechten en het internationaal strafrecht, maken van Liechtenstein een betrouwbare en toegewijde partner van de EU. De Raad is tevens lovend over het succesvolle voorzitterschap van Liechtenstein van het Comité van ministers van de Raad van Europa van november 2023 tot en met mei 2024.
24. Het verheugt de Raad dat de EU en Liechtenstein sinds 2011, toen Liechtenstein is toegetreden tot het Schengengebied en is gaan deelnemen aan het Dublinsysteem, steeds meer samenwerken op het gebied van justitie en binnenlandse zaken. De Raad is ingenomen met de goede samenwerking met Liechtenstein met betrekking tot de governance van het Schengengebied en waardeert dat hij kan vertrouwen op de inzet van Liechtenstein voor de doeltreffende toepassing van het Schengenacquis. De Raad ziet ook uit naar de nauwe samenwerking met Liechtenstein bij de uitvoering van het EES en het Etias. De Raad moedigt Liechtenstein aan te blijven deelnemen aan het herplaatsingsproces voor asielzoekers.

25. De Raad herinnert aan de verbintenis in het kader van de Overeenkomst van Parijs en de doelstelling van klimaatneutraliteit in uiterlijk 2050. De Raad is ingenomen met het feit dat Liechtenstein zich heeft aangesloten bij de tijdens COP 28 op initiatief van de EU afgelegde mondiale toezegging om uiterlijk in 2030 de uitrol van hernieuwbare energiebronnen te verdrievoudigen en de jaarlijkse verbeteringen van de energie-efficiëntie te verdubbelen. De allesomvattende aanpak van Liechtenstein inzake duurzaamheid strookt in grote lijnen met de Europese Green Deal.
26. De Raad is ingenomen met de constructieve, transparante en open samenwerking tussen Liechtenstein en de Europese Unie, die de toepassing van alle beginselen en de criteria van de EU-Gedragscode inzake de belastingregeling voor ondernemingen wil bewerkstelligen. In dit verband is de Raad verheugd over het ingevoerde rechtskader inzake transparantie en uitwisseling van inlichtingen voor belastingdoeleinden. Ook de recente aanvraag van Liechtenstein om lid te worden van het Internationaal Monetair Fonds (IMF) en zijn deelname aan het mondiale gelijke speelveld op het gebied van vennootschapsbelasting (de GloBE-modelvoorschriften) stemmen tot tevredenheid.

KONINKRIJK NOORWEGEN

27. Noorwegen is sinds lang een hechte en betrouwbare partner van de EU. De Raad waardeert de nauwe samenwerking met Noorwegen op gebieden als onderzoek, innovatie en onderwijs. De EU en Noorwegen werken samen rond tal van gemeenschappelijke uitdagingen zoals klimaatverandering, de groene transitie, migratie en de bescherming van onze burgers. De afgelopen twee jaar zijn de betrekkingen in het algemeen uitstekend gebleven.
28. De Raad is verheugd over de voortgezette nauwe samenwerking met Noorwegen op het gebied van het GBVB en het GVDB en waardeert dat Noorwegen zich in hoge mate op de EU blijft afstemmen op GBVB-gebied. Het onlangs gesloten partnerschap met Noorwegen op het gebied van veiligheid en defensie zal een nog nauwere samenwerking mogelijk maken.
29. Noorwegen zet zich in voor nauwe en zeer actieve samenwerking met de EU in tal van gezamenlijke werkterreinen en initiatieven. Het land voert tevens op verschillende niveaus een regelmatige dialoog over belangrijke kwesties op het gebied van buitenlands beleid, onder meer door zijn langdurige steun voor de GVDB-missies en -operaties en zijn deelname aan PESCO-projecten en het Europees Defensiefonds (EDF). Sinds Ruslands aanvalsoorlog tegen Oekraïne is de samenwerking tussen de EU en Noorwegen op het gebied van veiligheid en defensie verder geïntensiveerd. Noorwegen neemt nu met name deel aan het instrument voor de versterking van de Europese defensie-industrie door middel van gemeenschappelijke aanbestedingen (Edirpa) en de verordening betreffende de ondersteuning van de productie van munitie (ASAP). De Raad is ingenomen met de nauwe coördinatie tussen de EU en Noorwegen met betrekking tot Oekraïne en erkent de aanzienlijke financiële steun die Noorwegen heeft verleend via het speciale Nansen-programma voor Oekraïne. De samenwerking tussen de EU en Noorwegen is gebaseerd op gedeelde waarden, met name eerbied voor de mensenrechten en de democratische beginselen, en strekt zich uit tot bemiddeling, vredesopbouw en de internationale agenda voor ontwikkeling.

30. De EU en Noorwegen delen een sterk verantwoordelijkheidsgevoel ten aanzien van onze burgers, ons natuurlijk milieu en onze toekomstige generaties. Het verheugt de Raad dat Noorwegen duidelijk bereid is om te helpen bij de uitvoering van de Europese Green Deal, een drijvende kracht achter internationale klimaatsamenwerking te blijven, en zich samen met de EU in te zetten om de toezeggingen van de Overeenkomst van Parijs waar te maken. De Raad waardeert dat Noorwegen zich heeft aangesloten bij de tijdens de COP 28 op initiatief van de EU afgelegde mondiale toezegging om uiterlijk in 2030 de jaarlijkse verbetering van de energie-efficiëntie te verdubbelen en de uitrol van hernieuwbare energie te verdrievoudigen. In opvolging van de in april 2023 ondertekende groene alliantie EU-Noorwegen ziet de Raad uit naar de versterking van de gezamenlijke inspanningen met Noorwegen om de klimaatverandering te bestrijden en de transitie naar klimaatneutraliteit en de groene industriële transitie te versnellen, met name op het gebied van koolstofafvang en -opslag en via strategische partnerschappen zoals het partnerschap inzake duurzame grondstoffen en de waardeketens voor batterijen. De Raad neemt echter met bezorgdheid nota van het besluit van het Noorse parlement van 9 januari 2024 over diepzeemijnbouw in het noordpoolgebied en herinnert aan de internationale verbintenissen waarin de nadruk wordt gelegd op een grondige beoordeling van de milieu-effecten van mogelijke mijnbouwactiviteiten.
31. Noorwegen blijft een belangrijke en betrouwbare leverancier van olie en gas aan de EU, maar is tevens een hechte partner bij de ontwikkeling van andere energiebronnen. In dit verband moedigt de Raad Noorwegen aan om zijn potentieel aan windenergie op zee verder uit te bouwen en ten volle deel te nemen aan projecten rond hernieuwbare energie in de Noordzee. Onze nauwe samenwerking blijft essentieel voor de energiezekerheid van de EU en voor de doelstellingen van de energie-unie, en vormt een hoeksteen voor de wederzijds voordelige betrekkingen tussen de EU en Noorwegen.
32. Uit het EU-beleid inzake het noordpoolgebied, waarin de nadruk ligt op klimaatverandering, milieukwesties, duurzame ontwikkeling en internationale samenwerking, blijkt duidelijk dat de Unie veel belang hecht aan het voortbouwen op en verder ontwikkelen van haar sectoroverschrijdende betrokkenheid in het noordpoolgebied. De Raad is ingenomen met de aanhoudende krachtige steun van Noorwegen voor de inspanningen van de EU in het noordpoolgebied. Noorwegen is een hechte en betrouwbare partner op het gebied van arctische aangelegenheden en de Raad ziet ernaar uit dit bijzondere partnerschap verder uit te blijven bouwen, in het bijzonder op het gebied van onderzoek en wetenschap, veiligheid, maatregelen voor meer klimaatbestendigheid en preventie van verontreiniging.

33. De Raad prijst Noorwegen voor zijn voorzitterschap van de Arctische Raad (mei 2023 t/m mei 2025) en staat volledig achter zijn doelstellingen om de Arctische Raad relevant te houden in de huidige context van geopolitieke spanningen. Het verheugt de Raad dat Noorwegen de toekenning van een waarnemersstatus aan de EU in de Arctische Raad en haar deelname aan relevante fora krachtig blijft steunen. De EU en Noorwegen zijn tevens belangrijke partners in de aanpak van oceaangerelateerde aangelegenheden, zowel op mondiaal als op regionaal niveau.
34. De Raad erkent het belang van Noorwegen als een van de belangrijkste handelspartners van de EU, en herinnert aan de verwachte regelmatige evaluatie van de overeenkomst tussen Noorwegen en de EU met het oog op de uitwisseling van aanvullende handelspreferenties voor referentielandbouwproducten. De Raad betreurt het gebrek aan vooruitgang en verzoekt Noorwegen nogmaals met aandrang om onverwijld, als prioriteit, actief en constructief te gaan onderhandelen over de liberalisering van de handel in verwerkte landbouwproducten in het kader van artikel 2, lid 2, en artikel 6 van Protocol 3 bij de EER-overeenkomst. De Raad roept andermaal ertoe op de onderhandelingen over de bescherming van geografische aanduidingen te hervatten, aangezien het hier gaat over een belangrijk element van de internationale handel in landbouwproducten en levensmiddelen.
35. De Raad verheugt zich over de samenwerking met Noorwegen met betrekking tot de governance van het Schengengebied en waardeert dat hij kan vertrouwen op zijn inzet voor de doeltreffende toepassing van het Schengenacquis en de uitvoering van het geplande EES en het Etias. Niettemin betreurt de Raad dat de Noorse autoriteiten bij bepaalde EU-luchtvaartmaatschappijen willekeurige identiteitscontroles uitvoert op passagiers die aankomen via grensdoorlaatposten van lidstaten, zonder specifieke risicoanalyse of voorafgaande kennisgeving aan de Commissie, het Europees Parlement en de andere lidstaten, overeenkomstig artikel 25 van de Schengengrenscore (Verordening (EU) 2016/399), hetgeen niet in naleving is van artikel 2 van het Schengenprotocol van 1985. De Raad blijft erkentelijk voor de sterke integratie van Noorwegen in de Schengenregeling en het Dublinsysteem, op basis van samenwerking, solidariteit en doeltreffende controles aan de buitengrenzen.

36. De Raad is ingenomen met de positieve resultaten en de goede samenwerking in het kader van de Overeenkomst tussen de Europese Unie en het Koninkrijk Noorwegen betreffende administratieve samenwerking, bestrijding van fraude en invordering van schuldvorderingen op het gebied van de btw, alsook in het kader van hoofdstuk II bis van protocol 10 bij de EER-overeenkomst betreffende douaneveiligheidsmaatregelen.
37. De Raad betreurt het gebrek aan vooruitgang in de afgelopen jaren met betrekking tot het gezamenlijk beheer van visbestanden in het noordoostelijk deel van de Atlantische Oceaan, en het gebrek aan samenwerking van Noorwegen in de Visserijcommissie voor het noordoostelijk deel van de Atlantische Oceaan, met name over de reeds lang aanslepende kwesties in verband met Spitsbergen (zoals de eerbiediging van het historische aandeel van de EU in arctische kabeljauw). Voorts betreurt de Raad dat Noorwegen unilaterale en buitensporige makreelquota heeft vastgesteld en dat het land een gebrek aan constructieve samenwerking met de EU vertoont in het kader van de lopende onderhandelingen over nieuwe verdelingsregelingen voor bestanden van de kuststaten, bijvoorbeeld door voorstellen in te dienen waarin de EU bewust buiten de verdelingsregelingen wordt gelaten. De Raad betreurt tevens de opgelegde inperkingen op de toegang van de EU-vloot tot Noorse wateren met betrekking tot Noordzeebestanden, met inbegrip van Atlantisch-Scandinavische haring, het gebrek aan wetenschappelijke onderbouwing voor het algemene verbod op boomkorvisserij en de stopzetting van de grensoverschrijdende visserij in het Skaggerak. De Raad herhaalt dat hij bereid is bilaterale en multilaterale regelingen af te sluiten voor een verantwoord, stabiel en duurzaam beheer van de visserij op de belangrijkste bestanden, en verzoekt Noorwegen in dit verband om samenwerking en steun.
38. De Raad betuigt opnieuw zijn krachtige steun voor de handhaving van het internationaal overeengekomen moratorium op de commerciële walvisvangst dat is ingesteld door de Internationale Walvisvaartcommissie (IWC) en voor het op de lijst zetten van cetaceeën en andere mariene soorten krachtens de Overeenkomst inzake de internationale handel in bedreigde in het wild levende dier- en plantensoorten (Cites). De Raad verzoekt Noorwegen met aandrang zijn bezwaar tegen het in de IWC internationaal overeengekomen moratorium op commerciële walvisvangst en zijn voorbehoud in het kader van Cites voor deze en andere mariene soorten in te trekken.
39. De Raad ziet uit naar verdere versterking van de banden tussen de EU en Noorwegen, ook buiten het kader van de EER-samenwerking. De Raad zal nauwlettend blijven toezien op het noodzakelijke algemene evenwicht in onze bilaterale betrekkingen.

EUROPESE ECONOMISCHE RUIMTE

40. In 2024 is het 30 jaar geleden dat de EER-Overeenkomst in werking is getreden – een uniek moment om na te denken over de bijdrage van de EER-samenwerking aan voortdurende ontwikkeling, welvaart, stabiliteit en vrede. De EER is een toonbeeld van samenwerking tussen hechte partners en vormt een nalatenschap voor toekomstige generaties. De Raad neemt met voldoening nota van de inspanningen die zijn geleverd voor een grotere bewustwording van het belang en de rol van de EER-Overeenkomst bij het bevorderen van de economische integratie tussen de EER-staten, het opbouwen van een veerkrachtigere en dynamischere interne markt en het beschermen van onze gemeenschappelijke waarden in een steeds complexere mondiale omgeving.
41. De Raad verwelkomt dat een aantal zeer belangrijke wetgevingsteksten in de afgelopen twee jaar in de EER-overeenkomst zijn opgenomen, zoals de wetgeving inzake scheepsinspectie, de verordening betreffende het Europees Agentschap voor maritieme veiligheid (EMSA), de verordening tot oprichting van het Agentschap van de Europese Unie voor de veiligheid van de luchtvaart (EASA) en daarmee verband houdende wetgeving, het pakket cyberbeveiliging, de verordening betreffende markttoezicht en conformiteit van producten en de verordening betreffende de Europese Arbeidsautoriteit (ELA), en dat het herziene EU-emissiehandelssysteem (EU-ETS) voor de luchtvaart en maritieme en vaste installaties is uitgebreid tot de hele EER. De Raad roept ertoe op meer inspanningen te leveren om de in behandeling zijnde wetgeving snel te kunnen uitvoeren, zoals het pakket betreffende genetisch gemodificeerde levensmiddelen en diervoeders, de verordening inzake offshore-vluchtuitvoeringen met helikopters (HOFO) en het voor de EER relevante EU-acquis op het gebied van energie, financiële diensten en statistieken.

42. Ondanks alle inspanningen moet nog een groot aantal EU-handelingen in de EER-Overeenkomst worden opgenomen en vervolgens worden omgezet door de EER-EVA-staten, met name voor wat betreft het energieacquis en de regelgeving op het gebied van financiële diensten en statistieken. In dit verband herhaalt de Raad dat de beginselen van homogeniteit en rechtszekerheid een garantie zijn voor de efficiëntie, de duurzaamheid en uiteindelijk de geloofwaardigheid van de interne markt en dat zij daarom voor alle partijen als leidraad moeten blijven dienen met betrekking tot de werking van de EER-Overeenkomst. De Raad verzoekt de EER-EVA-staten zich te blijven inspannen om de achterstand weg te werken, ook met betrekking tot wetgevingsteksten die al meerdere jaren opgenomen hadden moeten zijn in de EER-Overeenkomst, en te voorkomen dat er in de nabije toekomst opnieuw een achterstand wordt opgebouwd. In dit verband onderstreept de Raad ook dat de ontwikkeling van de sociale dimensie en betere arbeidsomstandigheden belangrijke beginselen van de EER-Overeenkomst zijn.
43. De Raad is ingenomen met de wens van de EER-EVA-staten om nauwere samenwerking met de EU op het gebied van paraatheid en respons bij noodsituaties op gezondheidsgebied te bevorderen, en ziet ernaar uit hun deelname aan gezamenlijk optreden ter bescherming van de gezondheid van burgers verder te bespreken, voortbouwend op onze bestaande nauwe betrekkingen, zowel in het kader van de EER-Overeenkomst als daarbuiten.
44. De Raad is ermee ingenomen dat er een akkoord kon worden bereikt over de financiële mechanismen van de EER en Noorwegen voor de periode mei 2021 - april 2028.
45. De Raad wijst erop dat in artikel 19 van de EER-Overeenkomst is bepaald dat de overeenkomstsluitende partijen hun inspanningen moeten voortzetten met het oog op de geleidelijke liberalisatie van de handel in landbouwproducten en dat zij daartoe de voorwaarden waaronder de handel in landbouwproducten plaatsvindt, om de twee jaar aan een onderzoek moeten onderwerpen om mogelijke concessies en verdere vermindering van belemmeringen te verkennen.

VORSTENDOM ANDORRA EN REPUBLIEK SAN MARINO

46. De Raad neemt er nota van dat er op 12 december 2023 op het niveau van de onderhandelaars een akkoord is bereikt over een associatieovereenkomst met Andorra en San Marino. Zodra alle procedures zijn afgerond, zal de overeenkomst voorzien in de deelname van Andorra en San Marino aan de interne markt. Zij zal een kader scheppen voor de ontwikkeling en bevordering van dialoog en samenwerking op gebieden van gemeenschappelijk belang, zoals onderzoek en ontwikkeling, onderwijs, sociaal beleid, milieu, consumentenbescherming, cultuur en regionale samenwerking. Voor de Raad zal met deze unieke en verstrekkende overeenkomst een nieuw hoofdstuk beginnen in de betrekkingen tussen de EU en Andorra en San Marino, waarin rekening wordt gehouden met de specifieke kenmerken en de bijzondere situatie van elk land, overeenkomstig de verklaring over artikel 8 van het Verdrag betreffende de Europese Unie. De Raad verricht momenteel een uitgebreide analyse van de wetgevingsteksten om de overeenkomst spoedig te kunnen bespreken, ondertekenen en sluiten.
47. De Raad spreekt zijn waardering uit voor de versterking van de bestuurlijke capaciteit in Andorra en San Marino met het oog op een snelle aanpassing aan het EU-acquis en om te kunnen zorgen voor robuust toezicht en deugdelijke handhaving overeenkomstig de EU-normen. De Raad staat klaar om administratieve en technische bijstand te verlenen om dit doel te bereiken.
48. De Raad is ingenomen met de inspanningen die Andorra en San Marino hebben geleverd op het vlak van communicatie over de associatieovereenkomst om het publiek te informeren en te raadplegen over het resultaat van de onderhandelingen. De Raad staat klaar om extra communicatie-inspanningen te ondersteunen om burgers en belanghebbenden vertrouwd te maken met de voordelen en verplichtingen van de associatieovereenkomst. De Raad moedigt alle belanghebbenden aan hun publieksvoorlichting voort te zetten teneinde te zorgen voor meer bewustwording over de wederzijds voordelige gevolgen van deze overeenkomst en over het meer op elkaar afstemmen van de standpunten in internationale organisaties.

49. De Raad roept Andorra nogmaals op zich aan te sluiten bij de Internationale Arbeidsorganisatie.
50. Wat het buitenlands beleid betreft, is de Raad verheugd over de voortgezette samenwerking met Andorra en San Marino in multilaterale fora, met name in het kader van de VN, onder meer via nauwe contacten en aansluiting bij de standpunten, verklaringen en beperkende maatregelen van de EU in het kader van het GBVB, en erkent met name de respons op de Russische aanvalsoorlog tegen Oekraïne. De Raad herhaalt zijn steun voor een verdere versterking van de samenwerking door een kader voor bilaterale politieke dialogen over het buitenlands beleid op te zetten met elk van de landen en door een gestructureerd en systematisch proces tot stand te brengen om de landen op één lijn te brengen met de EU op het gebied van GBVB-aangelegenheden, met name door Andorra en San Marino op te nemen in de groep landen die systematisch wordt gevraagd zich formeel aan te sluiten bij de GBVB-verklaringen van de hoge vertegenwoordiger namens de EU en de beperkende maatregelen van de EU. De Raad is ingenomen met de deelname van Andorra en San Marino aan de bijeenkomsten van de Europese politieke gemeenschap in juni en oktober 2023 en steunt hun toekomstige deelname aan deze bijeenkomsten.
51. De Raad is ingenomen met de constructieve, transparante en open samenwerking met Andorra en San Marino, die de toepassing van de internationale beginselen inzake goed bestuur in belastingzaken en van alle criteria van de EU-Gedragscode inzake de belastingregeling voor ondernemingen wil bewerkstelligen. De Raad verwelkomt tevens de niet-aflattende inspanningen van Andorra en San Marino om hun belastingwetgeving en -praktijken aan te passen aan die van de EU en aan internationale normen. Hij benadrukt de noodzaak van volledige afstemming op de EU-normen om mazen in de interne markt te voorkomen.
52. De Raad erkent de uitdagingen die de uitvoering van het komende inreis-uitreisstelsel (Entry/Exit System, EES) en het Europees reisinformatie- en -autorisatiesysteem (European Travel Information and Authorisation System, Etias) met zich meebrengen voor onderdanen van derde landen die in Andorra en San Marino verblijven, en hoopt op een oplossing voor deze kwestie.
53. De Raad neemt er met voldoening nota van dat de Europese Investeringsbank (EIB) en Andorra in december 2022 een kaderovereenkomst hebben ondertekend op grond waarvan Andorra steun kan ontvangen voor projecten in verschillende sectoren. De samenwerking met de EIB zal naar verwachting een grote impact hebben op de sociale, economische en geografische cohesie.

54. Voorts verheugt het de Raad dat de Europese Commissie op 15 januari 2024 de herziening van het adequaatheidsbesluit met betrekking tot waarborgen inzake gegevensbescherming op positieve wijze heeft afgerond, waardoor gegevens vrijelijk naar Andorra kunnen blijven stromen.
55. Volgens de Raad is het ook zinvol de samenwerking te versterken op het gebied van de digitale en de groene transitie, aangezien dit gemeenschappelijke prioriteiten voor Andorra en San Marino zijn.

VORSTENDOM MONACO

56. De Raad neemt nota van het besluit van 14 september 2023 om de onderhandelingen over een associatieovereenkomst op te schorten. De Raad erkent dat de juiste voorwaarden voor een succesvolle afronding van de onderhandelingen niet aanwezig waren. Niettemin blijft de EU een bevoorrechte partner van Monaco en dit land blijft welkom om toe te treden tot de associatieovereenkomst met Andorra en San Marino.
57. Wat het buitenlands beleid betreft, is de Raad verheugd over de voortgezette samenwerking met Monaco in multilaterale fora, met name in het kader van de VN, onder meer via nauwe contacten en aansluiting bij de standpunten, verklaringen en beperkende maatregelen van de EU in het kader van het GBVB, en erkent met name de respons op de Russische aanvalsoorlog tegen Oekraïne. De Raad herhaalt zijn steun voor een verdere versterking van de samenwerking door een kader voor bilaterale politieke dialogen over het buitenlands beleid op te zetten met Monaco en door een gestructureerd en systematisch proces tot stand te brengen om het land op één lijn te brengen met de EU op het gebied van GBVB-aangelegenheden, met name door Monaco op te nemen in de groep landen die systematisch wordt gevraagd zich formeel aan te sluiten bij de GBVB-verklaringen van de hoge vertegenwoordiger namens de EU en de beperkende maatregelen van de EU. De Raad is ingenomen met de deelname van Monaco aan de bijeenkomsten van de Europese politieke gemeenschap in juni en oktober 2023 en steunt de toekomstige deelname van het land aan deze bijeenkomsten.
58. De Raad is ingenomen met de toewijding van Monaco ten aanzien van milieubescherming en de strijd tegen klimaatverandering. Hij waardeert dat Monaco zich heeft aangesloten bij de door de EU in het kader van COP 28 geleide mondiale toezegging om uiterlijk in 2030 de jaarlijkse verbeteringen van de energie-efficiëntie te verdubbelen en de uitrol van hernieuwbare energie te verdrievoudigen. De Raad is ingenomen met de ratificatie door Monaco van het Verdrag inzake de volle zee, de “BBNJ-overeenkomst”. De Raad erkent tevens dat Monaco zich verzet tegen diepzeemijnbouw, zoals herhaald tijdens de 28e zitting van de Internationale Zeebodemautoriteit in juli 2023.

59. De Raad is ingenomen met de ontwikkelingen in Monaco met betrekking tot het inclusief kader inzake grondslaguitholling en winstverschuiving van de OESO/G20, en meer bepaald met de adequate toepassing van de minimumnorm voor verslaglegging per land. De Raad herinnert tevens aan het Moneyval-verslag van januari 2023 en kijkt met bezorgdheid uit naar de toepassing van de 4e en de 5e antiwitwasrichtlijn in Monaco. Hij zal voorts nauwlettend volgen of de ontwikkelingen op wetgevingsgebied in Monaco volstaan om te voldoen aan de voorschriften van de Financiële-actiegroep (FATF) en de EU. Hij ziet uit naar de conclusies van de plenaire vergadering van de FATF op 23-28 juni 2024, waar de vooruitgang zal worden beoordeeld die Monaco heeft geboekt om zijn kader voor de bestrijding van witwassen van geld en de financiering van terrorisme (AML/CFT) robuuster te maken en waar bijgevolg zal worden besloten of Monaco moet worden toegevoegd aan de FATF-lijst van rechtsgebieden onder verscherpt toezicht (de “grijze lijst”).
60. De Raad verzoekt Monaco nogmaals zich aan te sluiten bij de Internationale Arbeidsorganisatie. De Raad vraagt Monaco voorts het Statuut van Rome inzake het Internationaal Strafhof en het Verdrag betreffende de privileges en immuniteiten van het Internationaal Strafhof te ratificeren en ten uitvoer te leggen.

DE FAERÖER

47. Volgens de Raad zijn de Faeröer door hun strategische ligging in de Noord-Atlantische Oceaan een belangrijke partner van de EU op verscheidene beleidsterreinen van de Unie, waaronder het Noordpoolbeleid. De Raad waardeert de huidige samenwerking met de Faeröer op gebieden zoals handel, aquacultuur, onderzoek, innovatie en Arctische en Noord-Atlantische vraagstukken, binnen de bevoegdheid van elke partij.
48. De Raad is ingenomen met de ondertekening van het memorandum van overeenstemming betreffende nauwere samenwerking tussen de Europese Unie en de regering van de Faeröer op 14 maart 2024. Hij neemt nota van de belangrijkste prioriteiten die in dit memorandum van overeenstemming worden genoemd, met name de nadruk op de groene en de digitale transitie, klimaatverandering en wetenschappelijke samenwerking. De Raad neemt tevens nota van de nadruk die wordt gelegd op het belang van evenwichtige handelsbetrekkingen en duurzaam visserijbeheer.

49. De Raad benadrukt bezorgd te zijn dat de duurzaamheid van belangrijke visbestanden zoals makreel en Atlantisch-Scandinavische haring wordt bedreigd door de vaststelling van hoge en buitensporige eenzijdige quota, en betreurt het gebrek aan constructieve samenwerking met de EU bij de onderhandelingen tussen kuststaten over deze bestanden. De Raad roept de Faeröer op hun samenwerking met de EU te intensiveren via het kuststaten-kader om te zorgen voor billijke verdelingsregelingen ter ondersteuning van de duurzame instandhouding en het duurzame beheer van gedeelde bestanden in het noordoostelijke deel van de Atlantische Oceaan (makreel, Atlantisch-Scandinavische haring en blauwe wijting).
50. De Raad verheugt zich erover dat de Faeröer de Russische aanvalsoorlog tegen Oekraïne hebben veroordeeld en verwelkomt het besluit van de Faeröer om zich aan te sluiten bij de beperkende maatregelen van de EU. De Raad moedigt de Faeröer aan te streven naar de verdere toepassing van de beperkende maatregelen om ervoor te zorgen dat ze op elkaar afgestemd blijven.
-